

В. І. Горбачук

Комп'ютерна арифметика

КОМП'ЮТЕРНА АРИФМЕТИКА – сукупність принципів і форм подання числової інформації, методів і алгоритмів виконання арифметичних операцій та обчислення елементарних функцій, що розглядаються на рівні внутрішньої структурної організації технічних засобів комп'ютерів і комп'ютерних систем (КіКС). К. а. є частиною *обчислювальної математики*, яка орієнтов. на логіч. рівень описання обчислюв. структур і процесів у них, і вивчає комп'ютерні аспекти теорії систем числення, комп'ютерно-орієнтов. алгоритми переводу чисел з однієї системи числення в ін., форми та способи комп'ютер. подання чисел, алгоритми виконання арифмет. операцій і обчислення елементар. функцій у КіКС. Алгоритми можуть подаватися у формі граф-схем і в термінах мікрооперацій, виконуваних комп'ютер. апарат. засобами. Мін. перелік осн. визначень і поняттєвих категорій у галузі [інформатики](#) й *обчислювальної техніки*, необхідних для вивчення цієї дисципліни, містить поняття інформації та одиниць її вимірювання, передачі інформації, алгоритму і його властивостей, букви, слова, алфавіту, кодування й декодування, дискрет. і неперерв. сигналів, арифмет. й логіч. операції, заг. принципів побудови і функціонування цифр. комп'ютерів і призначення їхніх осн. компонентів. Загалом [інформатизація](#) світ. співтоавриства, одним з осн. інструм. засобів якої є КіКС, належить до т. зв. суперпроблем, з вирішенням яких пов'язане існування людства на Землі в цивіліз. формах, його виживання та розвиток як біол. виду. Фахівці, які взаємодіють з КіКС мовами програмування високого рівня, складають категорію користувачів, фахівці з внутр. організації програмно-тех. комплексів КіКС – розробників. Як показує досвід, можна достатньо ефективно користуватися сучас. засобами інформатизації, зокрема й персонал. комп'ютерами, знаючи дуже мало про них. Підготовка ж розробників програмно-тех. засобів вимагає поглибленого вивчення поміж ін. й матем. і математиз. дисциплін, предметом яких є процеси та явища, що мають місце всередині КіКС (напр., у мікросхемах високого рівня інтеграції) і, звичайно, недоступні користувачеві для спостереження або керування ними. Розробники мають ґрунтовно володіти матем. теоріями та методами, користувачі можуть обмежитися досить заг. відомостями.

Рекомендована література

1. Ричардс Р. К. Арифметические операции на цифровых вычислительных машинах / Пер. с англ. Москва, 1957;
2. Карцев М. А. Арифметика цифровых машин. Москва, 1969;
3. Оранский А. М. Аппаратные методы в цифровой вычислительной технике. Минск, 1977;
4. Рабинович З. Л., Раманаускас В. А. Типовые операции в вычислительных машинах. К., 1980;
5. Самофалов К. Г. и др. Прикладная теория цифровых автоматов. К., 1987;
6. Корнійчук В. І., Тарасенко В. П., Тарасенко-Клятченко О. В. Основи комп'ютерної арифметики. К., 2007;
7. 2011.

Бібліографічний опис:

Комп'ютерна арифметика / В. І. Горбачук// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-4391>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).